

VERZONDEN PER E-MAIL

Gedeputeerde Staten van Noord-holland

IJmuiden, 7 november 2014

Subject: zienswijze Tata Steel Herstructurering Wind op Land

Onze ref.: HB2014-002

Geacht college,

Tata Steel IJmuiden B.V. (hierna: "Tata Steel") heeft kennis genomen van de ontwerp "Structuurvisie voor aanwijzing herstructureringsgebieden Wind op land" en van de ontwerp te wijzigen Provinciale Ruimtelijke Verordening van de provincie Noord-Holland en dient naar aanleiding daarvan de volgende zienswijze in. Meer in het bijzonder richt deze zienswijze zich tegen het voornemen om het gebied IJmond als herstructureringsgebied – met daarin opgenomen suggestiestroken – aan te wijzen. Hierdoor kunnen potentieel op het inrichtingsterrein van Tata Steel en in haar directe omgeving zeer grote windmolens worden geplaatst.

Goede ruimtelijke ordening

Tata Steel is één van de meest energie efficiënte staalbedrijven ter wereld en maakt deel uit van de Meerjarenaafpraak Energy Efficiëntie, overeengekomen met het Ministerie van Economische Zaken. Zij ondersteunt duurzaamheid en energie efficiëntie van harte, zoals ook uiteengezet in de Regionale Staalagenda die dit jaar is gepubliceerd. Hierin is onder andere vergaande inzet op restwarmte voor derden opgenomen. Tata Steel zal ook het nodige doen om wind op zee ambities te faciliteren door onderzoek naar ontwikkeling van de Averijhaven voor off-shore activiteiten - uiteraard voor zover haar bestaande milieuruimte daarbij is gewaarborgd en de veiligheid van haar inrichting is verzekerd.

Tata Steel ondersteunt windenergie; echter specifiek moet wel naar de juiste aspecten worden gekeken om tot een zorgvuldige afweging te komen. De vraag dringt zich op of sprake is van een goede ruimtelijke ordening waar windenergie op land wordt geprojecteerd in een gebied dat als reeds zeer zwaar belast wordt gezien en dat bovendien is volgebouwd. In het Noordzeekanaalgebied wordt al een fors aantal belastende activiteiten uitgeoefend. Dit gebruik wordt in de nabije toekomst mogelijk nog geïntensiveerd door nieuwe ontwikkelingen als de vergroting van de Zeesluis en de daarmee gepaard gaande uitbreiding van het scheepvaartverkeer. Daarbij is sprake van een druk bebouwd en gebruikt gebied waar windmolens niet zomaar tussen kunnen worden geplaatst.

Het beleid van Tata Steel is gericht op het zoveel mogelijk beperken van het aantal gehinderden en de hinder als zodanig in haar omgeving. Het ontwikkelen van een initiatief als windturbines vlak naast haar bedrijfsterrein kan dat doorkruisen.

Daarnaast hecht Tata Steel eraan op te merken dat zij beschikt over bestaande rechten in de zin van vergunde milieuruimte welke bescherming verdient.

Meer in het bijzonder heeft Tata Steel de volgende vragen en opmerkingen over de ter inzage gelegde documenten.

Externe veiligheid

In paragraaf 4.3.2. van de ontwerp structuurvisie Herstructurering Wind op Land is aangegeven dat gekozen is voor een aanpak langs drie sporen: ruimtelijk, economisch en maatschappelijk.

Onder *Ruimtelijk spoor* is bij "a" het volgende aangegeven:

"Daarnaast is een analyse van het vigerend beleid gemaakt (Rijk en Provincie) en van voorwaarden uit de PRV art 32 lid 4 (zoals afstand tot gevoelige bestemmingen en eisen met betrekking tot externe veiligheid). Deze analyses hebben geleid tot een startkaart die op 1 april 2014 door Gedeputeerde Staten (GS) is vastgesteld."

Tata Steel vraagt zich af in hoeverre bij het beoordelen van de externe veiligheid rekening is gehouden met de bestaande bedrijfsvoering op het bedrijfsterrein van Tata Steel. Tata Steel is een BRZO bedrijf, dat wil zeggen er staan op het terrein van Tata Steel installaties die vallen onder het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO). Tata Steel is een Bevi-inrichting. Windmolens in haar omgeving brengen een verhoogd risico met zich mee voor haar fabrieken en installaties. Het algemene beleid is dat de plaatsing van windturbines in de nabijheid van een Bevi-bedrijf niet mag leiden tot een significant risico voor nabijgelegen objecten en activiteiten.

Tata Steel meent dat reeds in deze fase van planvorming, bij het afwegen van locaties en bepalen van een voorkeursvariant, had moeten worden onderzocht of de risico's van windturbines wegens mastbreuk, het afbreken van een blad of gondel op BRZO inrichtingen, spelbrekers kunnen zijn.

Op pagina 81 van de plan MER staat voor "Effecten op externe veiligheid":

"De effecten door externe veiligheid zijn op het provinciale schaalniveau van het planMER eveneens niet goed in beeld te brengen. Gedetailleerd onderzoek naar de externe veiligheidseffecten zal plaatsvinden in het opstellen van plan- en/of projectMERs voor de windparken."

Tata Steel ziet niet in waarom met allerlei aspecten rekening is gehouden bij het bepalen van de alternatieven en de voorkeursvariant, behalve met dit aspect. De effecten voor externe veiligheid in het Noordzeekanaalgebied zijn immers wel degelijk in kaart te brengen.

Dit plan kan het mogelijk aken om windturbines met een hoogte van 80 tot 120 m en een diameter van bijvoorbeeld 110 meter (wieken van 55 m) op een afstand van 100 meter van de inrichtingsgrens, met allerlei groot leidingwerk, de BTX-tank en de Kooksabrieken nabij, te realiseren. Evident is dat bij een calamiteit bij een van de windturbines dit grote gevolgen kan hebben voor de veiligheid in de inrichting van Tata Steel.

De veiligheid (zowel externe veiligheid als Brzo) had kunnen (en moeten) worden onderzocht door met de door Tata Steel (en andere inrichtingen) benodigde veiligheidsafstanden rekening te houden.

De zorgen van Tata Steel gelden te meer nu in de documenten in het algemeen zeer weinig aandacht is voor gevolgen voor de industrie. Zo is op pagina 2, hoofdstuk 2 "Context" van dit document aangegeven:

“Uiteraard moet ook rekening worden gehouden met voorwaarden die worden gesteld vanuit de luchtvaart (aanvliegroutes bij luchthavens), defensie radarsystemen, en ten aanzien van de externe veiligheid (voldoende afstand tot straalpaden, hoofdgasleidingen en waterkeringen).”

Opmerkelijk is dat BRZO inrichtingen hier niet worden genoemd waar dat zeker op zijn plaats was geweest.

Effecten geluid en hinder

Tata Steel acht het positief dat in de plan-MER onderscheid wordt gemaakt tussen geluidbelasting en hinderbeleving. Tata Steel mist hier echter onderzoek naar de cumulatieve geluidshinder in de woonomgeving. Behalve Tata Steel bevinden zich in de directe nabijheid de papierfabriek van Van Gelder, een elektriciteitscentrale, een cementfabriek, wordt het Noordzeekanaal gebruikt als aanvliegroute voor Schiphol en wordt het Noordzeekanaal zelf steeds intensiever gebruikt voor de scheepvaart. Tenslotte draagt ook het wegverkeer aanzienlijk bij in geluidhinder. Tata Steel maakt zich zorgen over deze hinderbeleving en vooral over het gegeven dat maatregelen om deze hinder te verminderen meestal bij bedrijven zoals Tata Steel worden neergelegd. Aan het vlieg-, scheepvaart- en wegverkeer en in de toekomst wellicht de windmolens is immers niet veel doen.

Tata Steel merkt derhalve nogmaals op dat – hoewel zij niet tegen windenergie op land als zodanig is – plaatsing van windturbines geen inbreuk mag vormen op haar bestaande, vergunde milieu(geluids)ruimte.

In het Plan-MER Herstructurering op Land worden op pagina 75 -81 effecten op woon- en leefomgeving beschreven. Verder staat in paragraaf 3 van de “Provinciale uitgangspunten voor windenergie op land”:

“Bepalend voor de afstand van de windturbine tot gevoelige bestemmingen is de regelgeving in het Activiteitenbesluit en de geluidsnorm van 47dB Lden en 41dB Lnight, die is vastgelegd in artikel 3.14a van het Besluit algemene regels inrichtingen milieubeheer (Barim). Omdat deze normstelling een jaargemiddelde is en er desondanks hinder kan ontstaan, is het voorkeursalternatief in het plan-MER, dat tegelijk met dit ontwerp beleidskader wordt voorgelegd, gebaseerd op een afstand van 500 m tot gevoelige objecten.”

In de “Plan-MER Herstructurering op land” wordt vermeld:

“Leefomgeving: voor dit alternatief is het beperken van geluidhinder het uitgangspunt. Er wordt een afstand aangehouden van 600m tot woonbestemmingen; waardoor de geluidsbelasting ruim onder de wettelijke norm van 47 dB Lden en 41 dB Lnight komt te liggen;”

“Dit zijn zowel algemene doelstellingen als doelstellingen die ruimtelijk relevant zijn:
○ *het verminderen van de effecten van windturbines op de leefomgeving (vooral hinder door geluid);”*

Het bedrijfsterrein van Tata Steel is gelegen op het industrieterrein IJmond waarvoor een geluidszone ingevolge de Wet geluidhinder is vastgesteld. Weliswaar is in het Activiteitenbesluit een geluidsnorm vastgelegd van 47 dB Lden en 41dB Lnight, het cumulatieve geluid van de windmolens en het industriegebied Tata kan wel degelijk zorgen voor ontoelaatbare toename van geluidhinder bij de woningen aan de IJmuiderstraatweg in IJmuiden, ook al worden afstanden aangehouden als hierboven vermeld.

Samenvattend meent Tata Steel dat dit cumulatieve effect nader onderzocht moet worden om helderheid te krijgen over het volstaan van de cumulatieve geluidsniveaus en mogelijke klachten over geluidshinder in de toekomst.

Zorgelijk is dat de twee ruimtelijke aspecten die bij windmolens vaak een cruciale rol spelen – namelijk externe veiligheid en geluid – hier niet respectievelijk onvoldoende zijn onderzocht. Met het vaststellen van de structuurvisie en de verordening zou dan ook ten onrechte de indruk worden gewekt dat het gebied uit ruimtelijk oogpunt voldoet, terwijl op genoemde belangrijkste punten niet is getoetst.

Effecten algemeen

Naast geluid kan ook de verspreiding van (fijn) stof en geur, maar wellicht ook van andere componenten, worden beïnvloed door de windmolens. Onderzoek van de Universiteit van Freiburg, maar ook nationaal onderzoek (Luchtkwaliteitonderzoek REC Harlingen; KEMA 23 april 2010) laat zien dat windmolens de verspreiding van stoffen kunnen beïnvloeden. Vooral de gevolgen voor de concentraties van bijvoorbeeld fijn stof op leefniveau zijn daarbij van belang.

Rondom het bedrijfsterrein van Tata Steel ligt een aantal meetstations waar de omgevingsluchtkwaliteit wordt gemeten. Hoewel het jaargemiddelde fijn stof (PM10) – met veel inspanning daartoe van Tata Steel – beneden de norm ligt en ook het jaarlijkse aantal dagoverschrijdingen aan de norm voldoet is niet duidelijk wat het effect van de windmolens is op de luchtkwaliteit. De rotorbladen bevinden zich op een hoogte van 60-180 m en dit komt overeen met de hoogte van een aantal stof emissiepunten van Tata Steel. Benedenwinds van de molens is de lichtsnelheid lager en het is mogelijk dat fijn stof, maar ook andere componenten zoals NOx en geur vanuit de hogere luchtlagen naar de luchtlaag op leefniveau worden verplaatst en daarmee bijdragen aan structureel hogere achtergrondconcentraties. Juist voor fijn stof, maar ook voor andere componenten, is er vanuit het provinciale maar ook nationale overheid een continue druk om de concentraties te verlagen door maatregelen aan de bron. Ook op Europees en mondiaal niveau is er een druk om de achtergrond concentraties van stof e.d. verder te verlagen. De windmolens kunnen er wellicht aan bijdragen dat Tata Steel eerder en/of verdergaande maatregelen moet nemen om de luchtemissies te reduceren.

Tata Steel vraagt daarom aandacht voor het effect van de windmolens op de luchtkwaliteit en de verdeling en concentraties van relevante stoffen op leefniveau.

Beperkingen gebruiksmogelijkheden terrein

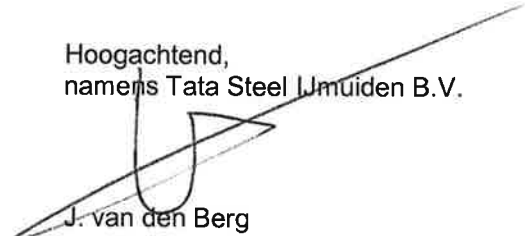
Los van de eventuele gevolgen voor bestaande installaties wijst Tata Steel er op dat zij door plaatsing in de nabijheid van ongebruikt terrein in haar gebruiksmogelijkheden beperkt kan worden aangezien bepaalde activiteiten niet binnen een bepaalde straal rondom de windmolens aanvaardbaar zijn.

In een later stadium zal mogelijk moeten worden beoordeeld in welke mate Tata Steel hierdoor nadeel lijdt.

Slot

Graag verzoekt Tata Steel u deze zienswijze mee te nemen bij eventuele verdere besluitvorming.

Hoogachtend,
namens Tata Steel IJmuiden B.V.

J. van den Berg
Director Manufacturing Iron & Steel
Strip Products Mainland Europe